

Anonimizirana različica

Prevod

C-381/23 – 1

Zadeva C-381/23 [Geterfer] ⁱ

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

19. junij 2023

Predložitveno sodišče:

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

19. junij 2023

Predlagateljica:

ZO

Nasprotna stranka:

JS

[...] (ni prevedeno)

**Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (okrajno sodišče v mestu
Mönchengladbach-Rheydt, Nemčija)**

Familiengericht (družinsko sodišče)

Sklep

V družinski zadevi

1. ZO, [...] (ni prevedeno) Mönchengladbach,

predlagateljica,

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

[...] (ni prevedeno)

proti

2. JS, [...] (ni prevedeno) Belgija,

nasprotna stranka,

[...] (ni prevedeno)

je Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (okrajno sodišče v mestu Mönchengladbach-Rheydt)

19. 6. 2023

[...] (ni prevedeno)

sklenilo:

Predložitveni sklep z dne 9. 3. 2023 se spremeni tako:

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predloži vprašanje, ali gre za več postopkov z istim predmetom v skladu z Uredbo (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008, če v Belgiji teče postopek med otrokovim očetom in otrokovo materjo glede preživnine za otroka in nato kasneje začne v Nemčiji teči postopek glede preživnine za otroka, ki ga proti otrokovi materi začne medtem polnoletni otrok.

Dejansko stanje:

Otrokov oče in nasprotna stranka sta bila poročena. Njuna zakonska zveza je prenehala 29. 11. 2010.

V času trajanja zakonske zveze se je 29. 11. 2001 rodila predlagateljica.

V zakonski zvezi je bil 5. 5. 2000 rojen tudi sin.

Otroka sta po ločitvi najprej živela pri otrokovi materi v Belgiji.

Predlagateljica in njen brat sta pri otrokovem očetju prijavljena na njegovem naslovu, v [...] (ni prevedeno) Belgiji pa pri otrokovi materi. Predlagateljica dejansko med tednom prebiva v [...] (ni prevedeno) internatu.

Brat predlagateljice od aprila 2019 stalno prebiva pri nasprotni stranki, pred tem pa je prav tako bil v internatu.

S sodbo sedmega senata Familiengericht, Gericht Erster Instanz Eupen (družinsko sodišče, prvostopenjsko sodišče v Eupenu, Belgija) z dne 17. decembra 2014 [...]

(ni prevedeno) je bilo otrokovemu očetu naloženo plačevanje preživnine otrokovi materi v višini 358,00 EUR mesečno na otroka.

S sodbo sedmega senata Familiengericht, Gericht Erster Instanz Eupen (družinsko sodišče, prvostopenjsko sodišče v Eupenu) z dne 31. avgusta 2017 [...] (ni prevedeno) je bila na otrokovega očeta prenesena „glavna pravica do varstva in vzgoje“ za predlagateljico in njenega brata.

Pred Gericht Erster Instanz Eupen (prvostopenjsko sodišče v Eupenu) pod številko zadeve 362/14 teče postopek za določitev preživnine za otroka (nasprotna stranka proti otrokovemu očetu), ki je od poletja 2018 naprej miroval, nato pa se je nadaljeval na podlagi vloge nasprotne stranke z dne 17. 8. 2021.

Predlagateljica trdi, da je med šolskimi počitnicami ter tiste dneve, ko ni pouka, pretežno pri otrokovem očetu. Stik z otrokovo materjo zavrača.

Predlagateljica s stopenjsko tožbo predlaga,

naj se nasprotni stranki naloži:

1. posredovanje informacij o njenih dohodkih in premoženjskem stanju za obdobje od novembra 2017 do oktobra 2018 in kot dokazilo o informacijah predložitev teh dokumentov:

- napovedi za odmero dohodnine z vsemi prilogami za leta 2015, 2016 in 2017 ter odločb o odmeri dohodnine za leta 2015, 2016 in 2017 skupaj z morebitnimi odločbami o popravku;

v primeru dohodkov iz zaposlitve:

- predložitev pisnih obračunov plač za obdobje od novembra 2017 do oktobra 2018;

v primeru dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in zakup:

- obračun presežka prihodkov nad odhodki za leta 2015, 2016 in 2017;

v primeru dohodkov iz kapitala:

- predložitev ustreznih bančnih potrdil za leta 2015, 2016 in 2017;

v primeru prejemanja socialne pomoči:

- predložitev aktualne odločbe o socialni pomoči;

2. na drugi stopnji, po potrebi zagotovitev pravilnosti in popolnosti podanih informacij pod prisego;

3. na tretji stopnji, plačilo predlagateljici zaostalega zneska preživnine, ki ga je treba še določiti, za obdobje od novembra 2017 do trenutka nastopa litispence ter tekočega zneska preživnine, ki ga je treba še določiti, od trenutka nastopa litispence naprej.

Nasprotna stranka predlaga, naj:

se predlogi zavrnejo.

Nasprotna stranka meni, da Amtsgericht (okrajno sodišče) – Familiengericht (družinsko sodišče) – v mestu Mönchengladbach-Rheydt ni ne mednarodno ne krajevno pristojno sodišče.

Predlagateljica naj bi prebivala v internatu, ob koncih tedna pa naj bi bila pri prijateljicah. Do približno enega leta nazaj naj bi redno vsak drugi konec tedna bila pri njej v Belgiji. Poleg tega naj bi v zadevi tekel drug postopek, zato naj bi bil predlog predlagateljice nedopusten.

Sodišče je predlog v celoti zavrglo s sklepom z dne 3. novembra 2021 z obrazložitvijo, da v tej zadevi že teče postopek za določitev preživnine za otroka v Belgiji. V tem pogledu naj bi bil enak tudi predmet spora. Nemško pravo naj bi sicer pravico do preživnine delilo na pravico mladoletnika do preživnine in pravico polnoletne osebe do preživnine. Predlagateljica pa naj bi v obravnavanem postopku uveljavljala obe ti pravici.

V skladu s členom 203(1) belgijskega Code Civil (civilni zakonik, v nadaljevanju: Code Civil) morajo starši preživljati svoje otroke in sicer do konca njihovega izobraževanja, tudi še po tem, ko z 18. leti postanejo polnoletni (člen 388 Code Civil). Brez poseganja v pravice otroka v tem pogledu obstaja medsebojna obveznost obeh staršev do preživljanja (člen 203(a) Code Civil).

Stranki v obeh postopkih (tu: polnoletni otrok, v Belgiji: otrokov oče) sicer nista isti, vendar pa je predmet spora isti, tako da obstaja nevarnost sprejetja nasprotujočih si odločitev.

Predlagateljica je zoper to odločitev vložila pritožbo z vlogo z dne 30. novembra 2021.

Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija) je s sklepom z dne 26. aprila 2022 razveljavilo odločitev predložitvenega sodišča in mu zadevo vrnilo v ponovno obravnavanje in odločanje.

To je bilo obrazloženo s tem, da predmet spora v obravnavanem postopku in v postopku v Belgiji ni isti.

Upoštevne določbe:

Nacionalne določbe: člen 261 Zivilprozessordnung (ZPO, zakon o civilnem postopku) (Litispendenca)

1. Obstoj litispendenca je utemeljen z vložitvijo tožbe.
2. Do litispendenca v zvezi z zahtevkom, vloženim šele med postopkom, pride v trenutku, v katerem se zahtevek uveljavlja na ustni obravnavi ali ko je vročena vloga, ki ustreza zahtevam iz člena 253(2), točka 2.

3. Litispendenca povzroči:

- **(1) med trajanjem litispendenca nobena od strank v zadevi ne more začeti drugega postopka;**
- (2) na pristojnost sodišča, pred katerim teče postopek, ne vpliva sprememba okoliščin, ki utemeljujejo to pristojnost.

Določbe prava Unije

Člen 12 Uredbe (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 (Litispendenca)

1. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinajo postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.
2. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, izrečejo za nepristojna v korist tega sodišča.

Obrazložitev predložitve predloga:

Zadeva se predloži Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje na podlagi člena 267, drugi odstavek, PDEU zato:

Vprašanje, ali postopek v isti zadevi že teče pred drugim sodiščem, je bistveno za sprejetje odločitve, saj bi se obravnavani preživninski zahtevek v primeru, da v tej zadevi že teče postopek pred drugim sodiščem, lahko v skladu s členom 12(2) Uredbe (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 neposredno zavrgel brez prekinitve postopka.

Uredba (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 se uporablja v obravnavanem postopku.

Ta uredba se v skladu s členom 1 uporablja za preživninske obveznosti, ki izhajajo iz družinskih razmerij, starševstva, zakonske zveze ali svaštva. V obravnavanem primeru gre za preživninske zahtevke za otroka, ki jih proti otrokovi materi uveljavlja medtem polnoletna predlagateljica, prej, v času mladoletnosti predlagateljice, pa jih je uveljavljal otrokov oče.

V skladu s členom 3 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah je alternativno v skladu s točko (b) pristojna država članica, v kateri ima upravičenec (v obravnavanem primeru: predlagateljica) običajno prebivališče. To je glede na prebivanje v internatu verjetno Nemčija, tudi če predlagateljica občasno prebiva tudi v Belgiji, kar pa se izpodbija.

Člen 12 navedene uredbe določa, da če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki z istim zahtevkom med istima strankama, vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekinejo postopke, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se vsa sodišča razen tistega, ki je prvo začelo postopek, izrečejo za nepristojna v korist tega sodišča.

Sodišče meni, da je odločitev Oberlandesgericht Düsseldorf (višje deželno sodišče v Düsseldorfu) v nasprotju s pravom Unije. V obravnavanem primeru gre za vprašanje, ali pred drugim sodiščem že teče postopek v isti zadevi v smislu člena 12 Uredbe (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008. Sodišče meni, da sta stranki tako v belgijskem kot tudi v obravnavanem postopku še vedno isti. Pri tem v skladu s členom 12 ni bistveno, kakšni sta vlogi strank v zadevnih postopkih. Sodišče Evropske unije dve različni osebi šteje za „isto stranko“ tedaj, če se njuni interesi tako ujemajo, da bi sodba, izdana za eno od njiju, imela pravnomočne učinke tudi za drugo (sodba Sodišča Evropske unije, C-351/96, Drouot, [EU:C:1998:242], točka 19). Če se sodno prakso Sodišča Evropske unije glede Konvencije o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah prenese na Uredbo (ES) št. 4/2009, je treba iz tega, da gre za isto stranko, v postopku za določitev preživnine za otroka izhajati tudi tedaj, če v enem postopku ni stranka sam otrok, ampak preživnino za otroka uveljavlja eden od staršev kot zakoniti zastopnik, če ima sodba pravne učinke tudi za otroka [...] (ni prevedeno) [sklic na literaturo]. Predložitevno sodišče meni, da v obravnavanem primeru gre za tak položaj.

Sodišče meni, da gre tudi za isti zahtevek. Predmet obligacijske tožbe za plačilo preživnine in stopenjske tožbe za njeno plačilo je isti [...] (ni prevedeno) [sklic na literaturo].

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper ta sklep ni pritožbe.

[...] (ni prevedeno)